

Gespreid leiderschap bevorderen

Leiderschap in beeld!

Instructie voor gebruik

1. Bespreek met elkaar wat jullie verstaan onder leiderschap en een leider zijn.
2. Maak een foto van hoe jij het leiderschap op jouw school ziet. Ieder gaat zelf op pad in de school, huis, natuur. (Denk aan: zie je het als een gespreid proces? Een top-down proces? ...).
  - a. Extraitje: Voer met elkaar een sociaal netwerk analyse uit, om inzicht te krijgen in de vorm van jullie netwerk wat betreft leiderschap (zie de achterzijde hoe je dat kunt doen).
3. Plan een meeting met elkaar. Ieder plaatst zijn foto op de weg, die begint met weinig spreiding van leiderschap en loopt naar steeds meer gespreid leiderschap.
  - a. Leg aan elkaar uit waarom je je foto op een bepaalde plek plaatst.
4. Bespreek met elkaar of het leiderschap zoals het nu uitgevoerd wordt gewenst is. Wat is er nodig om te veranderen als jullie willen dat het leiderschap anders (verspreid) wordt?
5. Voer (nog) een sociaal netwerk analyse uit (vervolg stap 2a).

Leiderschap in beeld!

Voor wie

Voor schoolleiding (op alle lagen van de school) en leraren in de school.

Doel

Wil je als school meer inzicht krijgen in leiderschapsprocessen en het gesprek hierover met elkaar aangaan? Zijn er wellicht bepaalde processen die op jouw school niet goed werken (denk aan bespreken van rollen en verwachtingen, verantwoordelijkheden en bevoegdheden)? En willen jullie de rol die leiderschap hierin speelt verkennen? Deze tool helpt om inzichtelijk te maken hoe iedereen naar leiderschap in de school kijkt én met alle betrokkenen te bespreken of het leiderschap nu is zoals wenselijk is om de opdracht van de school binnen haar context en passend bij haar ontwikkeling te realiseren.

Wanneer te gebruiken?

Als er vraagstukken leven in de school over leiderschap en het spreiden van leiderschap van schoolleiding en leraren, pak dan eens deze tool erbij. Voor schoolleiders die willen balanceren in sturen en ruimte geven en leraren die professionele ruimte willen pakken en creëren.

Tips voor gebruik

Het is handig om van tevoren te bedenken met welk team je het gesprek over leiderschap wilt aangaan. Hebben jullie een redelijk kleine school en kan het een gesprek zijn met alle leidinggevenden en leraren? Of kun je beter een subteam of afdeling van de school kiezen en daarmee het gesprek voeren over het leiderschap in dat team?

Wat betreft de sociaal netwerk analyse: je kunt tot een inzicht in jullie leiderschapsnetwerk komen door met elkaar een sociogram (ziet eruit als een spinnenweb) te tekenen van hoe jullie nu met elkaar omgaan wat betreft leiderschap. Nog mooier is om hiervoor een onderzoeker in te schakelen die een korte vragenlijst bij ieder van jullie afneemt en op basis daarvan sociogrammen voor jullie maakt en ook kan toelichten en met jullie kan bespreken.

Onderbouwing

De Jong, W. A., Brouwer, J., Lockhorst, D., De Kleijn, R. A. M., Van Tartwijk, J. W. F., & Noordegraaf, M. (2022). Describing and measuring leadership within school teams by applying a social network perspective. *International Journal of Educational Research Open*, 3.

'Praat over rollen, verwachtingen, (gespreid) leiderschapspraktijken in school':

De Jong, W. A. (2022). Leiden van samenwerkend innoveren in scholen. Dissertatie, Universiteit Utrecht.